

УДК 159.9

Команда О.Є.

Уроки англійської мови у початковій школі в системі випереджаючої освіти для сталого розвитку

Анотація. Автор наголошує на необхідності переорієнтації шкільної іншомовної освіти на комунікативно-діяльнісне, особистісно-орієнтовне та культурологічне спрямування. Окреслює принципи викладання англійської мови у початковій школі в системі випереджаючої освіти для сталого розвитку.

Ключові слова: іншомовна освіта, комунікативно-діяльнісне спрямування, особистісно-орієнтовне спрямування, культурологічне спрямування, початкова освіта.

Команда О.Є. Уроки английского языка в начальной школе в системе опережающего образования для устойчивого развития.

Аннотация. Автор подчеркивает необходимость переориентации школьного иноязычного образования на коммуникативно-деятельностное, личностно-ориентированное и культурологическое направление. Определяет принципы преподавания английского языка в начальной школе в системе опережающего образования для устойчивого развития.

Ключевые слова: иноязычное образование, коммуникативно-деятельностное направление, личностно-ориентированное направление, культурологическое направление, начальное образование.

O.E.Komanda. English lessons in primary school in advance educational system for sustainable development.

Summary. The author emphasizes the need to the reorientation school teaching of foreign languages into communicative-activity, person-oriented and cultural trends. Outlines the principles of English language teaching in primary schools in the system of advance education for sustainable development.

Keywords: teaching of foreign languages, communicative-activity trend, person-oriented trend, cultural trend, primary schools.

Постановка проблеми. Орієнтація на євроінтеграцію ставить перед системою освіти завдання вільного володіння іноземною мовою громадянами України. Необхідність формування готовності молодих людей до іншомовного спілкування спричиняє потребу вивчення іноземної мови, починаючи із молодшого шкільного віку. Зміни у стратегічних напрямках розвитку сучасної шкільної освіти, які спрямовують навчальну діяльність на вироблення в учнів необхідних життєвих компетентностей для життя в сучасному світовому мультинаціональному просторі, обумовлюють необхідність оновлення змісту навчання, його основних дидактичних та методичних принципів. Шкільна іншомовна освіта переорієнтовується на комунікативно-діяльнісне, особистісно орієнтоване та культурологічне спрямування навчального процесу [4]. Відповідно

до проекту нового базового Закону «Про освіту» спілкування іноземними мовами визнано однією із десяти ключових компетентностей нової української школи.

Постановка завдання. Дана стаття має за мету аналіз нових тенденцій викладання англійської мови у початковій школі в системі випереджаючої освіти для сталого розвитку.

Викладення основного матеріалу. Головною метою навчання іноземної мови у початковій школі є формування в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів [2; 4]. На початковому етапі навчання іноземної мови закладаються психолінгвістичні основи іншомовної комунікативної компетенції, необхідні для подальшого її розвитку й удосконалення, раннє навчання іноземних мов дає величезний практичний ефект підвищення якості володіння першою іноземною мовою [1; 2; 3], закладає базу для його вивчення в основній школі, а також відкриває можливості для вивчення другої, третьої іноземної мови, потреба в яких стає все більш очевидною, враховуючи світові тенденції розвитку освіти в ХХІ столітті, проголошеному ЮНЕСКО століттям поліглотів. Методика викладання англійської мови у початковій школі в системі випереджаючої освіти для сталого розвитку базується на системі значущих принципів [1–5].

1) Принципу комунікативного спрямування навчальної діяльності.

Можливість організації навчання іноземної мови як засобу спілкування обумовлена важливою перевагою молодшого шкільного віку – наявністю у дітей ігрової мотивації. За допомогою гри в навчальному процесі можна зробити комунікативно-цінними практично будь-які мовні одиниці;

2) Принципу особистісно-орієнтованого навчання, врахування психофізіологічних особливостей дітей молодшого шкільного віку.

Особистісно-орієнтований підхід поєднує навчання й виховання в єдиний процес допомоги, підтримки, соціально-педагогічного захисту розвитку дитини, підготовку її до життєтворчості.

3) Принципу врахування випереджального вивчення рідної мови, що передбачає послідовне оволодіння учнями мовними та мовленнєвими явищами на основі досвіду, набутого на уроках рідної мови.

Грамматичні структури засвоюються імпліцитно, нудне повторення граматичних структур потрібно замінювати іграми з їх використанням. Пояснення граматичних структур можливе рідною мовою, необхідно неоднократне їх відпрацювання за допомогою вправ-ігор на підстановку для розвитку аналітичного мислення та вміння складати власні висловлювання за аналогією.

4) Принцип мінімізації змісту навчання, який забезпечує доступність навчального матеріалу і його достатність для задоволення комунікативних потреб спілкування у межах чинної програми.

5) Принципу ситуативності та тематичної організації навчального матеріалу, який охоплює сферу інтересів молодшого школяра.

Нова лексика повинна утвердитися у свідомості дитини поступово, за допомогою продуманої поетапної системи вправ. Навчання мови включає

навчання іншомовного мовного матеріалу (засобами спілкування) і навчання діяльності спілкування. Обидва ці аспекти однаково важливі.

6) Принципу діяльнісного характеру видів навчальної роботи.

Проектна методика підвищує мотивацію вивчення іноземної мови, враховує особливості дітей молодшого шкільного віку, дозволяє дитині працювати самостійно, виконувати різні види роботи, сприймати міжпредметні зв'язки.

7) Принципу соціокультурного спрямування процесу навчання, широке використання аутентичного матеріалу, який відповідає віку учнів: римовки, вірші, пісні, відео.

Не слід забувати і про здоров'язберігаючі технології на уроках англійської мови у початковій школі. Впровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя, по-перше, не допускати перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів, індивідуальні мовні особливості кожного учня. Намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми. Здоров'я зберігаючі технології передбачають: зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності; групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, вчать вмінню поважати думки інших, висловлювати власні думки, правилам спілкування; проведення ігор та ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків.

Висновки. Заняття іноземною мовою повинні бути осмислені викладачем як частина загального розвитку особистості дитини, пов'язана із його сенсорним, фізичним, інтелектуальним вихованням. Уроки англійської мови у початковій школі в системі випереджаючої освіти для сталого розвитку повинні підтримувати та розвивати природні якості дитини, її здоров'я та індивідуальні здібності, допомагати в становленні її особистості, творчої самореалізації, навичок спілкування, іншими словами, сприяти розвитку, освіті та вихованню молодших школярів.

Список використаної літератури

1. Івашнюва С. Формування методики навчання іноземної мови в початковій школі // Рідна школа. – 2006. – № 9. – С. 53–55.
2. Книга вчителя іноземної мови. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України. – Харків : Торсінг, 2005. – 236 с.
3. Методика викладання іноземних мов : підручник / за ред. С. Ю. Ніколаєвої – Київ : Ленвіт, 2002. – С.246–249.
4. Іноземні мови : навчальна програма для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів; 1–4 класи (оновлена) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://mon.gov.ua/202016/08/16/inozemna-mova-pouyasny>
5. Омельченко Л. Особистісно орієнтована система навчання і виховання через диференціацію та індивідуалізацію навчального процесу / Л. Омельченко. // Рідна школа. – 2007. – № 11–12. – С. 54–55.